

راهنمای کنترل عفونت در اعزام بیماران تب کریمه کنگو

بازنگری:

اداره نظارت بر درمان و اعتباربخشی

واحد کنترل عفونت

خرداد ۱۳۹۱

مقدمه:

در مورد هر بیماری که ضروری است به مرکز دیگر درمانی جهت دریافت خدمات انتقال یابد باید ریسک عفونت حین انتقال را کاهش داد. این موضوع به ویژه در مورد بیمارانی مطرح است که در معرض خطر عفونت هستند (مانند بیماران با نقص ایمنی)، تلاش در جهت حفاظت بیشتر از بیماران عفونی در مقایسه با سایر بیماران منجر به داشتن امکانات بهتر در زمان انتقال بین بیمارستانی از لحاظ بهداشتی و ایمنی می شود که این امکانات علاوه بر وجود حداقل استانداردهای لازم برای انتقال عادی می باشند. با توجه به امکانات بیمارستان جهت درمان اختصاصی و حمایتی، بدلیل خطر انتقال بیماری از طریق ترشحات و خون بیمار مبتلا، حتی الامکان از اعزام این گونه بیماران (بیماران مبتلا به بیماریهای عفونی مسری) به مراکز دیگر اجتناب شود و در صورت وجود خونریزی، شرایط Strict Isolation (ایزولاسیون شدید) رعایت شود.

بیشترین خطر بروز عفونت در زمان انتقال ناشی از موارد زیر است:

- انتقال قبلی بیماران مبتلا به بیماری های عفونی تشخیص داده شده.

- انتقال قبلی بیماران مبتلا به بیماری های عفونی تشخیص داده نشده.

اگر چه انجام اقدامات حیاتی برای بیمار در مقایسه با حذف خطر عفونت در اولویت می باشد اما رعایت اصول پایه بهداشتی لازم است حتی اگر فرآیند نظافت و ضدعفونی تجهیزات آمبولانس در یک فضای کوچک و بعضاً طی مدت زمان کوتاهی سخت و پیچیده باشد باید آمبولانس را جهت انتقال بعدی آماده کرد.

انتقال بیماران عفونی:

قبل از انتقال بیماران مبتلا به بیماری هایی که خطر عفونت زایی بالایی دارند باید موضوع، رسماً به پرسنل همراه بیمار اعلام شوند.

بیماران از نظر ابتلا به بیمارهای عفونی و یا ریسک ابتلا به گروههای زیر تقسیم بندی می شوند:

گروه A: بیمارانی که در مورد آنها هیچ گونه خطر بیماری عفونی قابل مشاهده وجود ندارد.

گروه B: بیماران مبتلا به یک عفونت تشخیص داده شده، بطوریکه بیماری از طریق تماس های معمولی طی جابجایی، قابل انتقال نیست. این عفونت ها شامل هپاتیت ویروسی، عفونت HIV (بدون علائم بالینی کامل ایدز) و سل (به جز سل ریوی فعال) می باشند. لازم به ذکر است بیماران دارای زخم های باز و خونریزی دهنده در این گروه جای نمی گیرند (به گروه C و D رجوع کنید).

گروه CI: بیماران مبتلا به یک عفونت قطعی مسری و یا دلایلی دال بر وجود یک بیماری عفونی مسری، مانند سل ریوی فعال، مننژیت مننکوکی، دیفتری، آبله مرغان، زونا، وبا، تب تیفوئید، سیاه زخم، بیماران آلوده به میکروارگانیسم های مقاوم، بیماران مبتلا به استفراغ های حاد و دفع مدفوع آبکی.

گروه C-II: بیمارانی که در مورد آنها تنها شک به وجود یک بیماری عفونی ویژه با یک پاتوژن آسیب رسان وجود دارد مانند تب خونریزی دهنده (CCHF)، آبله، طاعون، SARS و سیاه زخم ریوی. گروه D: بیمارانی که در معرض خطر عفونت شدید هستند مانند تروماهای چندگانه، آسیب های شدید و وسیع به دنبال تصادفات، سوختگی ها، نوزادان نارس، بیماران با نقص ایمنی (مانند بیماری ایدز، لکوپنی، اگرانولوسیتوز و پیوند اعضا)

انتقال اورژانسی و انتقال الکتیو (غیر اورژانسی) بیمار:

افتراق بین انتقال اورژانسی و انتقال الکتیو (غیر اورژانسی) بیمار بسیار مهم است.

انتقال اورژانسی: در این نوع از انتقال ها، عفونت یا خطر عفونی بودن بیمار قبل از انتقال او شناخته نشده است. بنابراین، اقدامات ضد عفونی کننده مناسب تنها پس از انتقال وی قابل اجرا است.

انتقال الکتیو (غیر اورژانسی) گروه CI + CII: در این نوع انتقال از آمبولانسی استفاده کنید که بلافاصله بعد از استقرار ضد عفونی گردد.

در مورد بیماران گروه A و B اقدامات بهداشتی فراتر از حد معمول لازم نمی باشد چرا که خطری بیمار و یا پرسنل را تهدید نمی کند.

چنانچه در خصوص عفونت یا نوع بیماری عفونی تا زمان انتقال بیمار اطلاعاتی در دسترس نباشد و پس از رسیدن وی به مقصد و یا در حین انتقال این اطلاعات بدست آید بایستی:

الف: در موارد اورژانسی، انتقال را به اتمام رسانده.

ب: در موارد الکتیو (غیر اورژانسی) از پروسه های مناسب مشابه گروه C و یا D پیروی کنید.
در زمان انتقال بیماران گروه D، ریسک عفونت در مورد بیمار مشخص و آمبولانس به طور ویژه ضدعفونی گردد.

در موقع انتقال بیماران عفونی رعایت اقدامات پیشگیری فردی و احتیاطات استاندارد ضروری است و باید اقدامات زیر را انجام دهید:

- ۱- به پرسنل بیمارستان مقصد اطلاع دهید.
- ۲- اتاقک راننده را جدا کنید، پنجره های جدا کننده را ببندید و از طریق رادیو یا تلفن موبایل با او ارتباط داشته باشید و تحت هیچ شرایطی سیستم تهویه هوای وسیله نقلیه را در حالت داخلی قرار ندهید.
- ۳- درها توسط راننده آمبولانس و با حفظ فاصله از بیمار باز و بسته شوند.
- ۴- تجهیزات و مواد لازم را جهت آلودگی زدایی و ضدعفونی کردن (مانند کیسه های پلاستیکی نفوذ ناپذیر برای جمع آوری و دفع زباله و ملحفه) همراه داشته باشید.
- ۵- در صورت لزوم و یا احتمال آلوده شدن، لباس های محافظ بپوشید و پس از رسیدن به مقصد آنها را در آورده و به طریق بهداشتی دفع کنید.
- ۶- بلافاصله پس از انتقال بیمار در محل استقرار یا در محل مخصوص، آمبولانس را ضدعفونی کنید.

تجهیزات و وسایل مورد نیاز در زمان انتقال:

- محلول های ضدعفونی کننده دست، سطوح و تجهیزات پزشکی (لیست آنها در سایت اداره کل غذا و دارو کشور www.fdo.ir موجود می باشد).

- دستکش های یکبار مصرف، دستکش های لاتکس (استریل / غیراستریل)، دستکش های محکم مقاوم به بریدگی و گاز گرفتن (مانند Kelvar)

- ماسک های صورت از نوع N95، عینک های ایمنی (در صورت امکان شیلد صورت) و ...

- استفاده از گان آپرون و کاور کفش جهت انتقال بیماران عفونی مشکوک به CCHF.

- تجهیزات تنفسی جهت تنفس مصنوعی اورژانسی.

- ظرف مخصوص دفع وسایل تیز و برنده مانند سرسوزن، چاقوی جراحی و غیره (Safety box)

- حوله های کاغذی، و مواد جاذب مانند کاغذ سلولز.

ضوابط بهداشتی:

به طور کلی کلیه پرسنل درگیر در انتقال بیماران باید از تمام امکانات ایمنی با هدف حذف خطر عفونت

استفاده نمایند. این بخش در برگیرنده تمام اقدامات کنترلی می باشد که باید در مورد مراقبت از بیمار

عفونی صورت پذیرند تا حفاظت کافی در مقابل اکثر بیماری های عفونی حاصل شود.

موارد بهداشتی که باید در محل کار و حین انتقال رعایت نمایند عبارتند از:

۱- احتیاطهای عمومی:

- لباسهای فرم را به طور منظم و هم چنین پس از آلودگی (لکه های قابل مشاهده) عوض نمایید.

- وسایل را به طور منظم تمیز کنید.

- دستان خود را به طور منظم بشویید و در صورت نیاز ضدعفونی کنید.

- در صورت استفاده از دستکش آنها را بطور مکرر تعویض نمایید.

- گانهای یکبار مصرف استفاده کنید.

- از روکش های محافظ کفش غیرقابل نفوذ (کاور کفش) استفاده کنید.

- تجهیزات کاربردی مانند استتوسکوپ، کاف فشارسنج و ... را ضدعفونی کنید.

۲- احتیاط‌های استاندارد:

- قبل از انجام اقدامات تهاجمی پوست را ضدعفونی کنید.
- جهت پانسمان سوختگی‌ها، شکستگی‌ها و زخم‌های باز پانسمان استریل به کار برید.
- از ماسک‌های N95، شیلد صورت یا عینک محافظ، دو جفت دستکش مقاوم، گان آپرون و کاور کفش در زمان مواجهه با بیماران مشکوک به CCHF استفاده نماید.
- از دستکش‌های استریل و ماسک در مورد بیماران مبتلا به نقص یا سرکوب ایمنی استفاده کنید.
- بهداشت دست‌ها را شامل شستشو و ضدعفونی کردن دست‌ها: متعاقب آلوده شدن، قبل و بعد از تماس با بیمار، قبل و بعد از انجام پرسیجرهای مربوط به بیمار (مانند اقدامات تهاجمی) را رعایت کنید
- در زمان تماس با غشاهای مخاطی، ترشحات بیولوژیک، خون، پوست آسیب دیده، ادرار و مدفوع از دستکش استفاده کنید.
- در صورت وجود احتمال آلودگی با مواد ارگانیك از لباس‌های محافظ مانند گان علاوه بر لباس فرم استفاده کنید.
- از غشاهای مخاطی (بینی، دهان، چشم و ...) با استفاده از ماسک، عینک‌های محافظ و شیلد با هدف جلوگیری از تماس با مواد ارگانیك (مانند خون، ترشحات تنفسی و غیره) محافظت کنید.
- وسایل و اشیاء لازم جهت مراقبت از بیمار را تمیز، ضدعفونی و در صورت امکان استریل نمایید.
- متعاقب آلودگی سطوح با مواد ارگانیك، از ضدعفونی‌کننده‌های مناسب و مورد تأیید استفاده کنید.
- در صورت آلودگی سطوح با خون و ترشحات از محلول هیپوکلرید سدیم با رقت ۱ به ۱۰۰ استفاده و بعد از ۱۵ دقیقه با آب و دترجنت شستشو دهید.
- در صورت وجود خون و ترشحات چسبیده و مقاوم، از محلول هیپوکلرید سدیم با رقت ۱ به ۱۰ استفاده کنید.

- تجهیزات و وسایل آلوده به خون و ترشحات بیمار را شستشو، ضدعفونی، و با وسایل حرارتی (فور و اتوکلاو) استریل کنید و در صورت عدم امکان (تجهیزات حساس به حرارت) از فرآیند غوطه ور سازی در محلولهای ضد عفونی کننده سطح متوسط (Intermediate) استفاده کنید .
- کلیه اشیاء تیز، برنده و آسیب رسان را درون ظروف مخصوص Safety box انداخته و به روش مناسب دفع نمایید.